

فهرست مطالب

۱۹	پیشگفتار مترجم
۲۱	معرفی نویسنده سون هدین
۲۵	مقدمه‌ای به قلم پروفیسور هرمان وامبری
۲۹	فصل اول
	سفر به باکو: ولادی قفقاز - جاده‌های سنگلاخ - کازبک - تفلیس - دشت مغان - طوفان
۴۱	فصل دوم
	شبه جزیره آب شوران: با کو - ردیف سیاه یا «قره بازار» - روستاهای تاتارنشین - پرستشگاه‌های قدیمی - گنبدی در سوراخانی - آتشفشان‌های خاموش
۵۱	فصل سوم
	درباره‌ی صنایع نفتی: حوضچه نفتی - حفاری نفت - فوران نفت - آتشفشان‌های نفتی - دریاچه‌های نفت - شهر سیاه - برادران روبرت و لودویک نوبل

فصل چهارم ۶۳

درباره‌ی تاتارها: گستردگی تاتارها - شکل ظاهری تاتارها - اصول و نحوه‌ی زندگی
تاتارها - جشن‌ها و عروسی تاتارها - نحوه تدفین مردگان - زبان تاتارها

فصل پنجم ۷۵

سفر از راه دریای خزر: عیسی بیک باکی چانف رفیق و همراه من - شروع سفر - دریای
خزر - دوستان هم‌سفر - انزلی - تالاب انزلی - رشت - بازارهای ایرانی - یک شهر ناسالم

فصل ششم ۸۹

سفر از طریق ارتفاعات البرز: قدوم یک ایستگاه ایرانی - سفید رود - رودخانه سفید
- کاروان قاطرها - منجیل - یک استان زیبا - در منطقه برفگیر در کوران برف - قزوین
- مسابقه اسب سواری و تند رانی - مناطق اطراف و حومه تهران

فصل هفتم ۱۰۵

تهران: ورود - دکتر برتراند هیپنت - پیاده روی شاه - مسابقه - رژه - ارتش ایران -
موقعیت شهر و شکل آن - تهران - کاخ شاه - مسجد یحیی خان

فصل هشتم ۱۲۹

ناصرالدین شاه و تشکیلاتش: تاریخچه زندگی شاه - شخصیت شاه - کاخ‌های تفریحی
و بیلاقی شاه - سفرهای شاه - شاه یک روز خود را چگونه می‌گذراند؟ - زن‌های شاه -
پسران شاه - قدرت شاه - پزشک شخصی شاه - دکتر تولوزان

فصل نهم ۱۴۹

سفر به اصفهان: شبکه حمل‌ونقل - اسب‌های ایرانی - شهر مقدس قم - کاشان - در
مسیر اشتباهی - استراحت در کوه رود - تلگراف هندی

فصل دهم ۱۶۳

اصفهان: نخستین احساس از دیدار اصفهان - بنیان‌گذاری اصفهان و تاریخچه آن - شاه‌عباس کبیر - میدان شاه - مسجد شاه - بازارها - صنایع ایرانی - کاخ چهل ستون - حسین آجرکار - پل‌های احداث شده بر روی زاینده‌رود - ناحیه جلفا، شهر آرامنه

فصل یازدهم ۱۸۱

سفر برای دیدار از مقبره کوروش: یزدخواست روستایی عجیب - فلات دهبید - مقبره کوروش - پاسارگاد

فصل دوازدهم ۱۸۹

پرسیپولیس: کتیبه‌های فارسی باستان - کاخ هخامنشی - کاخ داریوش - مقبره پادشاهان - تخریب پرسپولیس

فصل سیزدهم ۱۹۹

چند روز در شیراز: شیراز زیباترین شهر ایران - آقای فارگوس - شاهزاده جلال الدوله - گردش در اطراف شهر - دراویش

فصل چهاردهم ۲۰۹

قبر شیراز: دکتر فاگرگرن - اشعار سعدی - حافظ

فصل پانزدهم ۲۱۷

کوه فارسستان: یک منطقه خطرناک - عبور از دشت - کازرون - آثار برجای مانده باستانی از شاپور

فصل شانزدهم ۲۲۵

حرکت به سمت بوشهر و سفر از راه خلیج فارس: یک خانواده عشایری - تکمیل سفر - بوشهر - انگلیسی‌ها و روس‌ها در ایران - گرمای طاقت‌فرسا - یک ناوچه ایرانی - سفر با کشتی بخار

فصل هفدهم ۲۴۱

بصره: شط العرب (اروند رود - م) - بندر بصره - منظره شهر و آب و هوای آن - حکمرانی
ترک‌ها

فصل هجدهم ۲۵۱

سفر از طریق رود دجله: مجیدیه، کشتی بخار بر روی آب رودخانه - بهشت - دجله و
فرات - مقبره عَزِیر پیامبر - ساکنین بین‌النهرین (مس و پو تام یا) - هجوم ملخ‌ها - بر
روی عرشه کشتی بخار - یک حرم در حال سفر - خرابه‌های طاق کسری در تیسفون
- واقعه تسخیر تیسفون

فصل نوزدهم ۲۶۹

بغداد: شهر خلفاء - قایق‌های‌های عجیب - شبی ناآرام - ساختمان‌ها و خیابان‌های
بغداد - مسیونر فرانسوی - تعداد ساکنین - حکومت و تجارت - تاریخ بغداد

فصل بیستم ۲۸۵

سفر با کاروان: عزیمت - من گذرنامه ندارم - نقشه‌های فرار - گذر به فلات بلند - در
مرز ایران - زائران مکه - سوار بر پشت شتر

فصل بیست و یکم ۲۹۹

کرمانشاه: بدون پول - آقا محمد حسن - از سرزمین پادشاه کارل دوازدهم - میهمان
نوازی شرقی - طاق بستان - استراحت در طاق بستان - خدا حافظی و جدایی از آقا
محمد حسن - شروع سوارکاری - اسدآباد - همدان - کاروان مردگان - سفری خطرناک
- ورود دوباره به تهران - خانه دکتر هیبنت

فصل بیست و دوم ۳۲۵

افراد و قبائل و طوایف خارجی در ایران: فقدان آمار - مردم تاتار - ترک - ارمنی‌ها و
کردها - اعراب - افغان‌ها و ترکمن‌ها - یهودیان - عشایر

فصل سی و یکم ۴۵۱

از راه ترکیه: آدریانوپول - دستگیری و آزادی - فیلیپ پوپل

فصل سی و دوم ۴۵۹

از راه بلغارستان در واگن: استراحتگاه‌های شبانه در تهتیمان - صوفیا - بازگشت به خانه

پیوست ۱ ..... ۴۶۷

گزارش مربوط به معرفی و تشریح محتوای کتاب در جلسه علمی معاونت پژوهشی مرکز مطالعات سیاسی و بین‌المللی وزارت امور خارجه در تاریخ ۱۴۰۱/۲/۷

پیوست ۲ ..... ۴۶۹

نامه پادشاه اسکار - شاه سوئد، نروژ، اولند و گوتلند، به مظفرالدین شاه قاجار مورخ ۱۴ اکتبر ۱۹۰۵ (۱۲۸۴/۷/۲۲) مبنی بر کسب اجازه از شاه ایران برای سفر سون هدین به دشت‌ها و کویر مرکزی ایران تا مرزهای هندوستان به همراه تصویر اصل سند به زبان فرانسه و ترجمه آن.

پیوست ۳ ..... ۴۷۳

نقشه ایران - عراق، قفقاز و ترکمنستان براساس منابع انگلیسی، آلمانی و روسی - کار شده به وسیله سون هدین